

VALTUUSTORYHMIEN RYHMÄPUHEENVUOROT

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2028

FULLMÄKTIGEGRUPPERNAS GRUPPANFÖRANDEN

Budgeten 2026 och ekonomiplanen 2026–2028

1. Kunnanhallituksen puheenjohtaja / Kommunstyrelsens ordförande
Micaela Röman
2. Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä / Svenska folkpartiets fullmäktigegrupp
Kasper Nyberg
3. Kokoomuksen valtuustoryhmä / Samlingspartiets fullmäktigegrupp
Tuomas J. Alaterä
4. Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä / Socialdemokratiska fullmäktigegruppen
Tapio Virtanen
5. Keskustan valtuustoryhmä / Centerns fullmäktigegrupp
Sonja Hällfors
6. Vihreä valtuustoryhmä / Gröna fullmäktigegruppen
Jenni Sademies
7. Perussuomalaisten valtuustoryhmä / Sannfinländarnas fullmäktigegrupp
Jari Malm

Vi är ett nytt fullmäktige, vi är en ny styrelse och det här är vår första budget vi gör tillsammans. Det här är också sett ur en annan vinkel ett historiskt ögonblick, då vi första gången på en väldigt lång tid har ett budgetförslag framför oss som visar på ett planerat underskott – och inte ett helt litet sådant.

Tilanne on historiallinen myös siitä syystä, että ensimmäistä kertaa moneen vuoteen, hallituksen esitys valtuustolle on, että tuloveroa nostetaan. Uskon, että puhun korotuksen puolesta äänestäneiden puolesta, kun sanon, että tätä emme ehdota siksi että voimme tai haluamme, vaan siksi, että koemme että meidän on pakko.

Kyllä, kirjattuna nykyiseen strategiaan, edellisen valtuuston laatimaan on, että veroja pidetään kilpailukykyisinä ja tästä olemme pitäneet kiinni. Samassa strategiassa on kirjattu, että velkataakka ei kasva ja siinä olemme pahasti epäonnistuneet.

Stora och tunga investeringar gjorda under tidigare perioder har lett till att lånebördan beräknas stiga till 150 miljoner euro, vilket utöver själva summan står kommunen dyrt i form av räntor. Många av de investeringar som är gjorda eller planerade är dessutom sådana som under framtida år kommer att belasta kommunens driftsekonomi genom kostnader för underhåll och personal.

Tuloveron kiristystä vastustavat viittaavat kunnan kumulatiiviseen ylijäämään, jota olemme viime vuosina pystyneet kartoittamaan, tämä ylijäämä on hieman yli 40 miljoonaa euroa. Tärkeää on kuitenkin huomioida, että tällaista rahaa ei ole missään jemma-nimisessä kassassa, tämä ylijäämä on kiinni jo olemassa olevissa ja tulevaisuudessa seinissä, laitteissa ja muissa investoinneissa ja vaikka tuloveroprosenttia tänään ehkä korotetaan, tähän ylijäämään joudumme kyllä kajoamaan, niin suuri on ensi vuoden alijäämä.

Enligt en prognos gjord av vår tidigare ekonomidirektör skulle det kumulativa överskottet vara avverkat kring år 2030 om vi inte vidtar några åtgärder. Och då ska man ta i beaktande att vi inte vet hur en av de största osäkerhetsfaktorerna, statsandelarna, kommer att drabba Sibbo, utsikterna i fråga om dessa är tyvärr än dystrare än nu framgår av budgetförslaget.

Orsaken till att också vår ekonomi nu dyker är den att våra inkomster inte är på den nivå vi tidigare prognostiserat. Antalet nyinflyttade är mindre än förväntat, tomtförsäljningen stampar på stället, arbetslösheten i landet är hög, vilket också påverkar de allmänna ekonomiska förväntningarna.

Investointien rinnalla, kunnan suurin menoerä on henkilökunta.

Hallitus ei näe henkilökuntaa menoeränä, vaan äärimmäisen arvokkaana palveluiden tuottajana ja yhtenä tärkeimpänä tekijänä sekä pito- että vetovoimana. Siksi olemme pyrkineet ehdotuksessamme mahdollisuuksien mukaan säilyttää tekijöitä, jotka vaikuttavat henkilökunnan jaksamiseen ja hyvinvointiin. Suuri osa henkilökunnasta on kunnan päivittäinen rajapinta asukkaisiin ja heitä on kiittäminen, että nykyiset asukkaat viihtyvät kunnassa ja osatekijänä siinä, että tänne halutaan muuttaa.

En stor del av personalen, i synnerhet den del som arbetar med barn och unga, är också de som tillsammans med oss bidrar till ett ökat välmående bland kommunens invånare. Är det sedan fråga om högkvalitativ småbarnsfostran eller välutbildad personal i skolan är det en service som stöder inte bara barn och unga, utan hela familjer. I fråga om de här målgrupperna föreslår styrelsen, i mån av möjlighet, att en del av de inbesparingsförslag som sektorerna lämnat inte ska godkännas, men kommer också med förslag på verksamhet som under rådande förhållanden kan strykas.

On sääli, että olemassa oleva palveluverkko, joka kattaa kunnan kaikkia palveluja, esitellään valtuustolle vasta ensi vuoden puolella. Palveluverkkomme on todella laaja ja siitä käy hyvin ilmi, mitä

kaikkea me jo tarjoamme ja mitä palveluja ei ainakaan tarvitse lisätä. Ja nämä palvelut, yhdistettynä kunnan henkilökuntaan, ovat meidän pito- ja vetovoimamme pohja. Näitä tukee meidän sijaintimme ja ne erityispiirteet, joista yhdessä olemme ylpeitä – maaseutumaisuus, luonto ja kaksikielisyys, joitain mainitakseni.

Näistä ihmiset ovat valmiita maksamaan. Olen pyytänyt viranhaltijoita tutkimaan, mitkä ovat todellisuudessa kuntamme pito- ja vetovoimatekijöitä, jotta voimme oikeasti näitä tulevaisuudessa vahvistaa. Kunnes saamme tähän vastauksen, olen tehnyt omaa myyräntyötä ja kysynyt tänne muuttaneilta ja Sipoosta kiinnostuneilta, mikä heidät tänne houkutteli ja houkuttelee. Yksikään näistä ei ole tuloveroprosenttiin tutustunut, vaan tulivat tänne siitä syystä, että täällä toimii lasten koulukuljetukset, hevoset sai omaan pihaan tai se, että lapsi saa käydä ruotsinkielistä päiväkotia.

Hallituksen puolesta voin todeta, että hallitukselle tuotu talousarvion pohjaehdotus oli monilta osilta puutteellinen. Viime viikon hallituksen kokouksessa todettiin, että toimialojen säästötoimenpide-ehdotuksia oli mahdoton verrata toisiinsa ja samassa kokouksessa esitettiin myös euromääräisesti suuria uusia kustannuksia, jotka rasittavat vuotta 2026 ja kunhan valtuusto tänään pääsee työstämään hallituksen ehdotusta yksi on varma, työ jatkuu kiivaana aina joulukuun valtuuston asti.

Jag vill, i rollen som styrelsens ordförande, tacka alla som deltagit i styrelsens arbete med budgetförslaget. Jag vill tacka de ledamöter och partier som öppet delat sina tankar och förslag och lagt fram dem till omröstning som en del av det förberedande arbete som styrelsen har som uppgift att göra.

Talousarviota tehdessä, oli sitten kunta, yritys tai yksityiselämä, niin mieli helposti synkistyy, koska ikinä ei ole tarpeeksi rahaa kaikkeen siihen mitä haluaisi ja toivoisi. Sipoon tilanne on kuitenkin edelleen, jos ei mainio, niin todella hyvä. Hyvällä keskustelulla ja yhteistyöllä Sipoo on myös ensi vuonna maailman paras paikka asua, yrittää ja elää."

Sibbo 17.11.2025

Micaela Röman

Kommunstyrelsens ordförande

Ärade ledamöter, ordförande för fullmäktige, tjänstemän och kommuninvånare – arvoisat valtuutetut, valtuuston puheenjohtaja, virkamiehet ja kunnan asukkaat.

Som så ofta när man ska hålla ett tal som detta gräver man i arkiven och kollar vad man tidigare år lyft upp och hur man resonerat. Som t.ex. för knappa tio år sedan, då fokus var på en tillväxttakt som kommunen aldrig skådat tidigare och hur detta kommer att sätta hård press på servicenätet samt vår ekonomi. Samtidigt som vi investerade stort i nya skolor och bostadsområden skulle ekonomin hållas i balans med operationer som Grytloket och Induktionshällen, varpå jag osökt börjar fundera på var vi för tillfället befinner oss i kökssymbolikens värld.

Onko tilanne Sipoossa muuttunut merkittävästi kymmenen viime vuoden aikana? Raflaavat projektinimet toimenpideohjelmille ovat ehkä jääneet pois – vaikkakin ehdottaisin tällä kertaa ”tehosekointia” - mutta ovatko haasteet samat? Olemme edelleen yksi Suomen halutuimmista ja nopeimmin kasvavista alueista. Panostamme yhä uusiin kouluihin ja asuntoalueisiin. Jopa ajatus kunnan omasta uimahallista tuntuu realistisemmalta kuin vuosiin.

Sanotaan, että huonoina aikoina kannattaa investoida, ja että pitää uskaltaa satsata tulevaan kasvuun. Niin vakuutellaan myös tavallisille kuluttajille: Suomen talous kasvaa kulutuksen kautta, ei säästämisen. Lukiessani budjettiesitystä minulla on kuitenkin todella haastavaa saada kiinni juonesta – mikä se meidän tavoite ja päämäärä oikein on? Meille sanotaan, että käyttötalous ja investoinnit ovat eri rahaa. Samalla kun sopeutamme toimintaa ja etsimme säästökohteita kaikkialta, meidän pitäisi kuitenkin olla valmiita hyväksymään suuri ja kallis muutto Kuntalan kampusalueella. Puhumattakaan **veroprosentista**, sitä ei saisi nostaa, ei vaikka siitä seuraisi, että palvelut huonontuvat sopeutustoimenpiteiden myötä tai että velkataakka nousee lähivuosina 150 miljoonaan – ja lainojen korkokulut siinä mukana.

Alla vi här i salen förstår att vi måste anpassa vår verksamhet, att vi står inför svåra tider och svåra beslut gällande till exempel skolnätet. Och då är det extra viktigt att allt är öppet, genomskinligt och jämförbart. Under utmanande tider måste vi ha en klar vision att blicka framåt mot, och en stadig värdegrund att stå på. Besluten vi fattar måste bygga på en tydlig och enhetlig beredning där sektionerna och utskotten har fått säga sitt före beslutet fattas i kommunstyrelsen eller fullmäktige. Det är ju därför vi har en utskottsmodell. Nu har vi ett budgetförslag på bordet där modellen inte har förverkligats, där man för fram förslag som inte är förankrade i t.ex. undervisningsutskottet eller det tekniska utskottet. Förklaringarna är desamma som när en elev har ogjorda läxor: vi hade inte tillräckligt med tid, instruktionerna var otydliga eller det berodde på utomstående faktorer som tjänstemännen inte kunnat påverka. Visst, det kan stämma någon gång – alla gör vi fel, alla kan vi vara otydliga i våra önskemål och krav, men om förklaringarna är återkommande så har vi ett stort problem.

Vaikeina aikoina haastavien päätösten pitää perustua avoimuuteen, läpinäkyvyyteen ja erityisesti luottamukseen päättäjien, virkamiesten ja kunnan asukkaiden välillä. Menneet ovat menneitä, tulevaisuuden suhteen olemme toiveikkaita, mutta loppujen lopuksi on vain nykyhetki, johon voimme vaikuttaa. Keskittykäämme tähän päivään ja tehdään perustyoimme mahdollisimman hyvin arvopohjaamme perustuen, ja selkeän valiokuntamallin mukaan. Ollaan rohkeita ja sanotaan, jos huomaamme ajautuvamme suuntaan, joka ei ole haluamamme. Se on meidän oikeus, velvollisuus ja vastuu. Haastavina aikoina voimme painaa kaasua ja toivoa parasta, tai sitten voimme hidastaa hetken jotta saisimme paremman tilannekuvan nykyisistä ja tulevista haasteista, ja miten voimme kohdata niitä parhaimmalla tavalla. Esim. alueelliseen maankäyttöön emme ole vielä löytäneet tarpeeksi hyviä avaimia avataksemme kylien kehitystä jarruttavia lukkoja, jolloin kyläkoulutkin ovat uhan alla. Usko ei kuitenkaan saa horjua – maaseutumainen asuminen on Sipoon tärkeimpiä myyntivaltteja ja tähän meidän pitää jatkossakin panostaa. Samalla kun rakennamme turvallisen ja hyvän kasvualustan kunnan lapsille ja nuorille keskustoihin, vahvistaen yhteisöllisyyttä ja me-henkeä.

Precis som i så många tal tidigare återvänder jag till Tootickis bevingade ord: ”Det enda som är säkert är att allt är osäkert”, och det gör mig lugn. I en föränderlig värld med artificiell intelligens och kontaktlöshet, sämre ekonomiska tider och oroligheter i Europa måste vi våga satsa på respekt och medmänsklighet – inte artificiell utan äkta, genuin. Vi som baby boomers, Generation X eller millennials ska bygga upp strukturer och förutsättningar för generation Z och Alfa – så att de kan se och känna allt det som är ”sibboboriskt”, en term som myntades på det **kostnadseffektiva** fullmäktigeseminariet i Gustavelund i somras. Kanske inte helt korrekt språkligt men ändå roligt och innovativt – så som även vår kära hemkommun borde vara.

Och för att man ska våga ha roligt och vara innovativ måste man känna sig *trygg*. Detta gäller såväl i skolan som på alla andra arbetsplatser i kommunen. Sibbos kommande år och positiva förtecken ska inte bara mätas i ekonomiska mått utan även i hur bra personalen mår och trivs på sin arbetsplats. För vi vill att man skall trivas i Sibbo, både som invånare och anställd.

Tack - Kiitos tähänastisesta matkasta

p.s. kunnallisveron nostaminen 0,1 %:lla olisi varmaan ainakin kunnan nuorten mielestä äärimmäisen hauskaa, sehän olisi silloin niinkin viraali kuin 6,7 – tai six point seven

Kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäpuheenvuoro – Samlingspartiets fullmäktigegrupps gruppanförande, Tuomas J. Alaterä

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja kuntalaiset.

Tänään käsittelemme talousarvioesitystä, jonka pohjaksi ehdotetaan kuntaveron nostoa 0,1 prosenttiyksiköllä. Ei liene yllätys, että kokoomusryhmä vastustaa tätä korotusta ja tulee tekemään esityksen, että veroprosentti pidettäisiin nykyisellään.

Kas kun kuntaveron on tasaveron. Se kohtelee kaikkia samalla prosentilla, mutta todellisuudessa ottaa suhteessa enemmän pienituloiselta kuin suurituloiselta. Korotus osuu kipeimmin niihin, joilla ei ole liikkumavaraa. Meidän on oltava erityisen tarkkoja siitä, ettemme turhaan käy kuntalaisten kukkarolla.

Ei voi kiistää, että kuluva vuosi ja tuleva vuosi ovat kuntataloudellemme tiukkoja ja ne osoittavat meille harvinaista alijäämää. Lisäksi yllätysmausteena on viimevaiheessa saatu lisämenoeriä, kuten HSL:n 200 000 euron kulu ja Kuntala-projekti. Epävarmuustekijät, joista viime vuonna tässä vaiheessa puhuin, ovat vuoden aikana toteutuneet turhankin hyvin. Taustalla on kuitenkin monia onnistuneita positiivisen tuloksen vuosia. Meillä on kumulatiivista ylijäämää reilusti yli 40 miljoonaa euroa. Se on meidän infrastruktuurissamme mukana – mutta se on myös koottu sillä tarkoituksella, että heikompien aikojen tullessa meidän ei ensimmäiseksi tarvitse lähteä veronkorotusten tielle, vaan meillä on puskurivaraa, jota käyttää. On reilua ja vastuullista käyttää tätä puskuria ja samalla tehostaa toimintaa.

Tehostaminen on luonnollinen vaihe missä tahansa toiminnassa. Jos emme välillä etsi säästöjä, on vaara, että pidämme yllä toimintoja, joita emme välttämättä tarvitse tai joihin meillä ei ole varaa. On uskallettava katsoa kriittisesti. Se on taloudellista kestävyyttä pitkällä aikavälillä. Se on myös vastuullisuutta, joka varmistaa sosiaalista ja ympäristön kestävyyttä.

Niin on toimialoilla ja valiokunnissa tehtykin – tavoitteissa on vaadittujen säästöjen saavuttamiseksi esitetty harkittuja palvelusupistuksia, tilankäytön tehostamista, tarpeettomien kiinteistöjen myyntejä, kilpailutusetuja ja uusia tuottoja. Esimerkiksi Söderkullan kartanon tonttimyynti on osoittanut jo lupaavia merkkejä.

Näidenkin säästökohteiden jälkeen meillä on kouluissa pätevää henkilökuntaa, lähipalvelut ovat saatavilla ja harrastusmahdollisuudet säilyvät niin nuorilla kuin aikuisilla. On siis edelleen useita syitä muuttaa Sipooseen.

Toimenpiteiden priorisoinnin tueksi tämän päivän keskustelussa ja loppuvuonna olisimme jo aikaisemmin kaivanneet tarkemmin eriteltyjä toimenpiteiden vaikutuksia – erityisesti vaikutuksia käyttötalouteen. Nyt mukana on vielä joukko epävarmuustekijöitä, jotka tänään meitä haastavat. Kuntastrategiassa olemme jo valtuustona pitkällä, mutta uutta strategiaa ei silti ole vielä hyväksytty, vaikka sen henki on jo tämän talousarvion sanoissa mukana – konkreettiset teot sen sijaan sitovissa tavoitteissa ja mittareissa puolestaan näkyvät vähemmän.

Hyvät kuulijat, suhdanne tulee kääntymään. Tähän meidän päättäjien pitää uskoa ja luoda toivoa. Menneenä viikonloppuna esiteltiin valtakunnankeskustelussakin vaihtoehtoisia talousarviolinjauksia, joista kuului läpi juuri se ajatus, että tehtävillä toimilla työllisyys paranee ja kuluttajien ostovoima ja luottamus talouteen kasvaa. Keinoista voi olla erimielisyyttä, mutta ei tavoitteesta. Toistan, tavoitteesta meillä ei voi olla erimielisyyttä.

Investoinnit tulevaisuuteen ovat edelleen välttämättömiä, mutta niin on myös olemassa olevien rakenteiden ja palveluverkon kriittinen tarkastelu. Emme voi rakentaa yli varojemme, mutta katsomme miltä kantilta tahansa, olemme kiinnostava kasvukunta Suomen kuntakentällä. Maltillinen, suunniteltu kasvu on paras tapa, jolla pärjäämme kuntien välisessä vertailussa. Ja käyttötalouden kunnossa pitäminen siinä sivussa.

Usein investointeja tai palveluja koskevassa kuntakeskustelussa todetaan: ”Meillä on varaa tähän tai tuohon.” Tänään haluan sanoa: ”Meillä on varaa olla korottamatta veroprosenttia”.

Tämä on oikeudenmukainen ja vastuullinen linja. Tehdään vaikeitakin päätöksiä yhdessä. Pidetään kunnan talous vahvana ilman, että kuntalaisten valinnanvapautta kavennetaan tai heiltä vaaditaan enempää kuin on välttämätöntä.

Haluan lopuksi kiittää kunnan kaikkia työntekijöitä ja luottamushenkilöitä siitä, että tähän asti olemme päässeet. Teidän työnne, meidän yhteinen työemme, se on näiden lukujen takana ja meidän jokaisen hyvinvoinnin takana.

Kiitos.

Hyvät kuulijat

Talousarvion laatiminen on ollut monella tapaa haastavaa vuodelle 2026. Ulkoiset tekijät kuormittavat kunnan taloutta rajusti, vaikka itse olemme pitäneet suhteessa aiempaan, toiminnan edelleen tehokkaana.

Ensimmäistä kertaa pitkiin aikoihin olemme tilanteessa, missä myös Sipoon on tarpeen korjaata tuloveroprosenttia. Ja valitettavasti ylöspäin. Emme ole yhdessä valmiita tekemään niin rajuja sopeutustoimia, että talousarviota ja taloussuunnitelmaa voitaisiin pitää vastuullisena ja kestäväenä katsottaessa tulevia vuosia.

Jos kuntaveroon ei nyt koskettaisi, olisimme aivan liian ahtaalla tulevina vuosina. Meidän tulee pystyä säilyttämään kilpailukykyinen palvelutarjonta nykyisille ja tuleville kuntalaisille.

Nyt käsiteltävä talousarvioesitys luo edelleen pohjan laadukkaaseen ja turvalliseen varhaiskasvatukseen, esiopetukseen, perusopetukseen, sekä näitä tukevaan muuhun palveluun. Myös arjen ja vapaa-ajan toimialalle kohdistuvat säästöt ovat sellaisia, ettei palvelutaso liiaksi tule kärsimään.

Kaikkiaan toimialojen säästökohteet on hyvin harkittu ja varsin yksimielisesti hyväksytty myös valiokuntien käsittelyssä. Ryhmämme ei ole esittämässä tänään merkittäviä muutoksia vuoden 2026 käyttötalouteen. Hallituksen käsittelyssä saimme varhaiskasvatuksen työvaatetusta koskevaan asiaan toivomaamme jatkuvuutta.

Muutokset tulevat edelleen haastamaan erityisesti koulutuspalveluita ja tehostamisen kohteita joudutaan etsimään myös tulevina vuosina. Uskomme, että säästöjä voidaan tulevina vuosina löytää vielä lisää myös kekseliäillä ratkaisilla ilman lamauttavaa juustohöylää, kunhan ryhmien keskinäinen, sekä ryhmien ja viranhaltijoiden välinen yhteistyö on eteenpäin katsovaa ja tapahtuu rakentavassa hengessä.

Liikunnan edistäminen kaikissa ikäryhmissä on keskeinen osa terveyden edistämistä. Ja tämä on kunnan vastuulla. Monipuoliset ja hyvin saavutettavat liikuntapalvelut ovat tärkeä osa hyvinvoivien ihmisten kuntaa. Ensi vuodelle talousarvio lupaa viimein Pumptrack radan Nikkilään. Tämä hanke valitettavasti myöhästyi vuodella sijoittamiseen liittyvien haasteiden vuoksi. On myös tärkeä huolehtia kolmannen sektorin toimintaedellytyksistä ja toimijoiden sujuvasta yhteistyöstä kunnan kanssa, koskien kaikkea toimintaan liittyvää kommunikointia.

On sanomattakin selvää, että uimahalli on yksittäisenä investointina äärimmäisen tehokas ja perusteltu liikunnan ja terveyden edistämiseksi. Meidän tulee päättää uimahallin rakentamisen aikataulusta ja laajuudesta viipymättä hankesuunnitelman valmistumisen jälkeen, vuonna 2026.

Meidän on tärkeää huomioida myös, miltä toimintamme näyttää ulospäin. Siinä missä kuntalaisten, myös rajojemme ulkopuolella yrityksensä tai perheensä mahdollista muuttoa Sipooseen miettivän, on tärkeä saada positiivinen käsitys kunnasta ja sen toiminnasta. Tehdään me päättäjät osaltamme töitä sen eteen ja ollaan aktiivisesti vaikuttamassa

tulevaisuuteen riittävän varhaisessa vaiheessa. Näin hankkeet voivat sujua mallikkaasti alusta loppuun ja kaikki ovat mahdollisimman tyytyväisiä.

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Sipoo

Ryhmäpuheenvuoro 17.11.2025

Kiitos puheenjohtaja, arvoisat sipoolaiset, hyvät kollegat.

Mä rakastan puuhailla mun puutarhassa ja kasvattaa siellä hyötykasveja. Niissä hommissa tarvitsee vähän väliä erilaisia työkaluja, joita mä kuljetan ympäri pihaa mun vetokärryssä, kun omat kädet ei yksin riitä niitä kantamaan. Sieltä kärrystä mä kaivan esille aina tarpeen mukaan saksen, kastelukannun, kuokan tai lapion, mitä nyt mikäkin homma vaatii. Kaikille työkaluille tulee käyttöä, kun kasvattelee sipoolaisia porkkanoita tai herneitä.

Kaikkia työkaluja kannattaa käyttää myös silloin, kun kunnan talous sakkaa. Ja nyt ollaan tilanteessa, jossa Sipoon talous tosiaankin sakkaa. Sipoo tekee sekä tänä että ensi vuonna miljoonia alijäämää eikä käännettä parempaan ole näkyvissä ennen kuin yleinen suhdanne taas kääntyy. Ja siksi nyt pitää kääntyä sinne puutarhakärryn puolelle ja käyttää niin kastelukannua, saksia kuin kuokkaakin.

Niitä tässä talousarviossa on nyt käytetty. Keskusta katsoo, että meidän tulee sopivassa suhteessa leikata, investoida kasvuun, kasvattaa verotuloja sekä tehostaa toimintaamme. Meille tämä on pragmaattinen kysymys. Jokainen vastuuntuntoinen päättäjä ottaa kaikki työkalut käyttöönsä, silloin kun on niille on tarve. Ja nyt on tarve. Veroprosentin nosto, vaikka dramaattiselta se kuulostaakin, takaa kuitenkin edelleen sen, että sipoolaiset saavat enemmän vastinetta rahoilleen kuin naapurikunnista saisivat. Pelkällä alijäämällä tätä tuhlaajapojan kasvutahtia voi rahoittaa, mutta kohtuullisella ja edelleen hyvin kilpailukykyisellä veronkorotuksella varmistamme, että sipoolaiset saavat jatkossakin nauttia nykyisestä laadukkaasta palveluvalikoimasta.

Keskustan valtuustoryhmä katsoo, että talousarviossa otetaan nyt löysät päältä ja hyvä niin. Valitettavasti näyttää siltä, että katsomme kuitenkin suurennuslasilla kymppitonneja kun pitäisi laajakulmalla tarkastella miljoonia. Keskustassa me mietimme jo tulevia vuosia, koko suunnitelmakautta, jolloin edessä on vielä vaikeampia päätöksiä. Kutsummekin puolueita kokoontumaan yhteen pohtimaan sitä, mitkä ovat ne rajat, joiden yli emme halua mennä talouden tasapainottamiseksi. Mistä palveluista tai palveluverkon osista emme ole valmiita luopumaan, mistä voimme nipistää. Ehkä voimme yhteistyöllä keksiä ratkaisuja, joiden avulla pääsemme näiden pahimpien vuosien yli.

Kunnan investointitahti on tällä vuosikymmenellä ollut valtava ja velkaantumisasaste on yhtä tympeää katsottavaa kuin nämä marraskuiset säät ovat olleet. Voi perustellusti sanoa, että rahaa on käytetty

hyvinkin reippaasti. Keskusta on samaa mieltä siitä, että tottakai kasvun mahdollisuuksia pitääkin rakentaa ja investointeja tehdä, mutta juuri nyt prioriteettiemme pitäisi olla nykyisissä kuntalaisissa, ei tulevaisissa kuntalaisissa. Siksi monet leikkaukset jo tänä vuonna osuvat väärällä tavalla sipoolaisiin, nimeltä mainiten erityisesti kotihoidon tuella kotona lapsiaan hoitavat pikkulapsiperheet. Joitakin väärtäkin näyttäviä investointeja joukossa on, esimerkiksi Kuntalan muuttoprosessi, josta tarvitsemme lisää tietoa ja aikaa päätöksenteolle. Ihmiset ennen seiniä, se on meidän valintamme.

Arvoisat kollegat,

Keskustassa me haluamme katsoa myös tulevaisuuteen ja yhdet tietyt seinät kuitenkin haluamme. Tulevaisuuden suurena tavoitteena pitää olla se, että Sipooseen saadaan rakennettua uimahalli, vaikka juuri nyt on synkkää. Uimahalli palvelee aivan kaikkia ikä- ja väestöryhmiä ja tukee kuntalaisten hyvinvointia. Uimahalli on suuri yhteinen haave, joka tässä kunnassa on aika toteuttaa. Tähän suuntaan pitää rakentaa askeleita määrätietoisesti ja tavoitteellisesti heti ensi vuonna. Ottaa niin sanotusti kaikki työkalut käyttöön tämän tavoitteen eteen.

Ylipäättään liikuntaan ja kuntalaisten hyvinvointiin panostaminen tulee nostaa yhteiseksi kiintopisteeksi. Liikunta tuottaa enemmän hyvää kuin euroina meiltä vaatii. Tällä viikolla aukeava tekojää on hyvä esimerkki siitä, että liikuntaan on tässä kunnassa panostettu ja sipoolaiset ovat viime vuosina saaneet koko ajan enemmän katetta verorahoilleen muun muassa tällä tavalla. Onneksi kunnassa on nähty, että liikunta tuottaa kuntalaisille hyvinvointia niin terveyden kuin yhteisöllisyyden kautta. Keskustan valtuustoryhmä katsookin, että liikkeessä pysyvä kunta on hyvinvoiva kunta.

Vihreät, ryhmäpuheenvuoro valtuusto 17.11.2025

Hyvä puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja kokousta seuraavat kuntalaiset,

Sipoon kunnan taloustilanne on muuttunut ratkaisevasti aiempaa haastavammaksi. Taustalla ovat hyvinvointialueiden perustamisen tuomat muutokset kunnan tuloihin ja menoihin, sekä haastava suhdannetilanne. Lisäksi Sipoossa tehdään paljon investointeja, joiden tuotto näkyy vasta, kun uudet asukkaat pääsevät muuttamaan kaavoitetuille alueille.

Talouden haasteista johtuen kunnanhallitus ehdottaa talousarviota, jossa tuloveroa korotetaan 0,1 % ja silti tehdään merkittävästi alijäämää sekä sopeutuksia kaikilla toimialoilla. Näitä kaikkia toimia tarvitaan, ja tulevaisuudessa joudutaan etsimään yhä uusia keinoja kunnan talouden tasapainottamiseen.

Tässä taloustilanteessa on epärealistista, että kunnan tuloveroprosentti voitaisiin edelleen pitää koskemattomana. Sipoon prosentti olisi nyt esitetyn korotuksenkin jälkeen erittäin matala verrattuna verrokkikuntiin. Esimerkiksi Porvoossa, Pornaisissa, Kirkkonummella ja Inkoossa olisi korotuksen jälkeenkin huomattavasti Sipoota korkeampi tuloveroprosentti. Kuntahan ei kerää veroja huvikseen, vaan rahoittaakseen kuntalaisille tärkeitä palveluja sekä kunnan kehittämistä.

Kunnan yksi tärkeimmistä tehtävistä on asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen. Hyvinvointi koostuu fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista, jotka liittyvät toisiinsa ja muodostavat kokonaisuuden. Siksi sopeutusten osalta on käytettävä järkeä siinä, mistä kannattaa sopeuttaa ja kuinka paljon.

Esimerkiksi koulu- ja päiväkotiruokaan, kirjastoihin sekä kunnan jo nyt vähäiseen kulttuuritarjontaan ei tule kohdistaa leikkauksia. Myöskään kunnan työntekijöiden mahdollisuuksia hankkia osaamistaan kehittävää koulutusta ei tule vähentää. Nämä ovat leikkauksia, jotka voivat kokonaiskuvassa tuottaa niin suuria hyvinvointitappioita, että ne eivät ole kunnan talouden kannalta pitkällä tähtäimellä järkeviä eivätkä kuntalaisten kokonaisedun mukaisia.

Edelliset valtuustot ovat tehneet liikuntahankkeisiin liittyviä päätöksiä, jotka lukitsevat kunnan käyttötalouteen suuria menoeriä pitkäksi aikaa tästä eteenpäin. Sekä Keravan liikuntahalli että Söderkullan tekojää velottavat

käyttötaloutta kumpikin lähes 100 000 euroa vuodessa. Liikkuminen on tärkeää ja kuntalaisten mahdollisuuksia liikkumiseen tulee edistää, mutta kuntana meidän tulee mahdollistaa erilaisia liikkumisen tapoja. Liikkuminen voi olla myös kävelyä ja pyöräilyä sekä muunlaista hyötyliikuntaa. Joukkoliikenteeseen panostaminen on myös hyötyliikuntaan panostamista, koska joukkoliikenteen käyttäjä on aina myös joko kävelijä tai pyöräilijä. Kevyen liikenteen verkostoa ja joukkoliikennettä on hyvä tarkastella yhdessä, jotta mahdollistetaan sujuvat matkaketjut kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä yhdistämällä.

Hyvinvointi edellyttää myös kohtaamisia, ja siksi kulttuuritoiminta ja sipoolaisten omien tapahtumien kehittäminen ja tukeminen on yhtälailla tärkeää kuin liikunta.

Sipoon laadukkaat ja hyvin toimivat varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelut turvaavat sipoolaisten lasten ja nuorten hyvinvointia. On tärkeää huolehtia näiden palveluiden riittävästä resursoinnista myös jatkossa ja kiinnittää huomiota henkilökunnan jaksamiseen ja osaamisen kehittämiseen. Vihreä ryhmä ei ole valmis leikkaamaan henkilökunnan koulutuksesta, kouluruuasta eikä koululaisten bussikuljetuksista.

Me valtuutetut joudumme tekemään talousarviota käsitellessä hyvin vaikeita päätöksiä ja haluaisimme tehdä kuntalaisten edun mukaisia päätöksiä. Kunnanhallituksessa alkanut talousarvion käsittely ei ole tätä kovin hyvin tukenut, koska emme ole pyynnöistä huolimatta saaneet viranhaltijoilta kaikkia tarvittavia materiaaleja. Osa materiaaleista on myös ollut erittäin sekavia ja sisältänyt vanhaa tietoa sekä virheitä.

Kaikki ei ole kuitenkaan onneksi mennyt tässäkään pieleen. Vihreä ryhmä haluaa esittää erityiskiitokset varhaiskasvatuksen toimialajohtajalle Mervi Keski-Ojalle, joka on alusta asti toimittanut erittäin selkeitä ja hyvät perustelut sisältäviä materiaaleja. Toinen erityiskiitos menee yhdyskunnan ja ympäristön toimialalle ja toimialajohtajan sijaiselle Eric Roseliukselle. Yhdyskunnan ja ympäristön toimiala ei ole ainoastaan etsinyt sopeutuskohteita, vaan on löytänyt omalle toimialalleen myös uusia tulonlähteitä. On erittäin järkevää, että kunta esimerkiksi ottaa käyttöön hulevesimaksut. Toimialalla on myös huomattu, että uusien työntekijöiden palkkaaminen kuntaan ei ole aina menoerä vaan se voi olla myös tuottavaa.

Lopuksi palaan vielä hetkeksi tulevaisuudennäkymiin. Haastavasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta on syytä muistaa, että Sipoon kunnalla

menee kuitenkin edelleen verrattain hyvin. Meillä on edelleen mahdollisuus investoida ja kehittää kuntaa, sekä etsiä uusia tapoja tukea kuntalaisten hyvinvointia. Meidän päättäjien tehtävänä on edelleen yrittää pitää huolta siitä, että Sipoo on sekä nykyisille, että tuleville kuntalaisille se kaikkein paras paikka asua.

Perussuomalaiset /Jari Malm

Ensinnä on esitettävä kiitokset viranhaltijoille tiimeineen kovasta työstä etsittäessä säästöjä talouteen. Sopeutustoimia tarvittaneen kuitenkin vielä lisää 2028 mennessä miljoonien edestä. Tämä talousarvio näyttää kuitenkin totuuden: kunnan talous on todennäköisesti **alijäämäinen koko valtuustokauden**, ja äärimmäisen velkariippuvainen. **Velkaa** on tarkoitus vieläpä kerryttää kolmannes lisää. Valtionosuusuudistus 2027 saattaa myös tuoda lisää haasteita. Toisaalta Sipoolle on onneksemme merkittävää edustusta valtionhallinnossa.

Sipoossa ajatellaan, että **kasvu ratkaisee lähes kaiken!** Kasvu ei voi olla itseisarvo, varsinkaan silloin, kun se on kunnalle kallista. Hidastunut tonttimyynti sekä heikohko väestönkasvu eivät tue tätä näkemystä tällä hetkellä.

Kysymys kuuluu myös millaista kasvua me haluamme? Jos **väestönkasvu** tarkoittaa yhä suurempia menoja, lisää paineita **peruspalveluille** kuten perusopetus, varhaiskasvatus ja tekniset palvelut, niin silloin kasvu ei ole ratkaisu, vaan se on ongelma.

Sipoo tarvitsee **laadullista**, ei määrällistä kasvua. Jos kunnan väkiluku kasvaa, mutta **verotulot eivät kasva samassa suhteessa**, se tarkoittaa, että jokainen uusi asukas ei vahvista kunnan taloutta, vaan lisää **kustannuksia**. Sipoon tulee olla houkutteleva erityisesti **hyville veronmaksajille ja yrityksille**, jotka tuovat kuntaan merkittäviä verotuloja ja elinvoimaa.

Talous pitää saada tasapainoon, eikä lähteä kasvattamaan väestöä keinolla millä hyvänsä, ja sitä kautta myös menoja. Emme voi rakentaa tulevaisuutta **velkarahalla** tai kauniilla kasvuluvuilla, jotka eivät kannata pitkälle.

Kunnan **lakisääteiset tehtävät, kuten varhaiskasvatus ja perusopetus, kaavoitus ja yhdyskuntatekniikka, perusliikenne, infrastruktuuri, kirjastot sekä nuorisotyö ovat ydinpalveluja jotka on pidettävä korkeatasoisina.**

Sen sijaan jotkin **muut kuin lakisääteiset tehtävät** tai erityiset hankkeet ovat kunnan omia valintoja. Nyt kun talous on alijäämäinen, **lakisääteiset palvelut ja niiden laatu on asetettava etusijalle.**

Meidän pitäisi karsia mielummin **ylisuurista investoinneista** sekä niistä ei-lakisääteisistä tehtävistä, jotka eivät tuota todellista hyötyä kaikille kuntalaisille.

Raidehanketta tulisi harkita myös erityisen tarkasti. Sipoo on haja-asutettu, autoileva kunta eivätkä investoinnit Ke-ni rataan näillä realistisilla matkustajamäärillä ole mitenkään järkeviä. Esimerkkinä voidaan myös katsoa naapurikunnan kallista ratikkahanketta, josta vaikuttaa rahoitusvaikeuksissa olevan tulossa jonkinlainen pätkätyömaa. Asiahan koskettaa myös Sipoota, josta esimerkkinä HSL:n maksukorotus.

Mutta loppuun kysymys: Onko jatkuva kasvun tavoittelu kestävää, jos se tehdään **velalla** ja jopa **kunnallisten peruspalveluiden laadun kustannuksella?**

Tarvitsemme Sipoosta kunnan, joka kasvaa **omilla ehdoillaan, vastuullisesti, hallitusti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla.** Siihen meillä on kaikki mahdollisuudet.